

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ไปไว้ในโรงเรียน รวมทั้งสภาพปัญหาในการใช้หลักสูตรด้วย โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการและกิจกรรมที่บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ได้ปฏิบัติในการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ไปใช้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขต

การศึกษา 1

2. เพื่อศึกษาปัญหาในการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ไปใช้ในเขตการศึกษา 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคคลซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 1 จำนวน 35 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 630 คน

การเลือกโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง เลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้น (Stratified Random Sampling) โดยถือว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 1 ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั้ง 5 จังหวัด เป็นประชากรทั้งหมด แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ร้อยละ 50 ของจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 35 โรงเรียน

บุคลากรในโรงเรียนทั้ง 3 ฝ่าย ได้แก่

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ทุกคนเท่าที่มีบุคลากรปฏิบัติงานอยู่จริง รวม 105 คน ได้แก่

1.1.1 อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ

1.1.2 ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

1.1.3 ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ

1.1.4 ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง

1.2 หัวหน้าหมวดและครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ จำนวน 450 คน ได้แก่

1.2.1 หัวหน้าหมวดวิชาทุกหมวดวิชาที่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวม 170 คน

1.2.2 ครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ หมวดวิชาละ 1 คน 8 หมวดวิชาทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวม 280 คน หมวดวิชาต่าง ๆ ได้แก่ หมวดวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา พลานามัย ศิลปะศึกษา และหมวดวิชาการงานและอาชีพ เลือกมาโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

1.3 เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ของทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1.3.1 เจ้าหน้าที่ทะเบียนและวัดผล

1.3.2 เจ้าหน้าที่ห้องสมุด

1.3.3 เจ้าหน้าที่แนะแนว

เลือกมาโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ฝ่ายละ 1 คน จากแต่ละโรงเรียน รวม 75 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม สร้างขึ้นเป็น 3 ลักษณะ คือแบบตรวจสอบ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Ended) มีรายละเอียดในการสร้างและลักษณะดังนี้

- 2.1 การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอน ดังนี้
- 2.1.1 ศึกษาทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับการสร้าง และพัฒนาหลักสูตร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตั้งโครงสร้างของแบบสอบถาม
- 2.1.2 ศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับพุทธศักราช 2521 และเอกสาร ประกอบหลักสูตรอย่างละเอียด เพื่อจะ ได้ทราบสาระสำคัญของหลักสูตร และการนำไปใช้
- 2.1.3 ศึกษาและประมวลปัญหาของการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2503 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับพุทธศักราช 2521 จาก เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานศึกษาธิการ เขต 1
- 2.1.4 สร้างแบบสอบถามขึ้นต้น
- 2.1.5 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาช่วยพิจารณาแก้ไข
- 2.1.6 นำคำแนะนำ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแบบสอบถาม

2.2 ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามทั้งหมด มี 5 ชุด คือ

แบบสอบถามชุดที่ 1	สำหรับผู้บริหาร โรงเรียน
แบบสอบถามชุดที่ 2	สำหรับหัวหน้าหมวดและครูอาจารย์สอนวิชาต่างๆ
แบบสอบถามชุดที่ 3	สำหรับเจ้าหน้าที่ทะเบียนและวัดผลการศึกษา
แบบสอบถามชุดที่ 4	สำหรับเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
แบบสอบถามชุดที่ 5	สำหรับเจ้าหน้าที่แนะแนว

แบบสอบถามทั้ง 5 ชุด มีลักษณะ ดังนี้

- ชุดที่ 1** สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยฝ่ายปกครอง ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายธุรการ แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ (Check List)
 - ตอนที่ 2 เกี่ยวกับกิจกรรมที่ฝ่ายบริหารได้ปฏิบัติในการใช้หลักสูตร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
 - ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรของฝ่ายบริหารโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

- ชุดที่ 2** สำหรับหัวหน้าหมวดวิชาและครูอาจารย์ผู้สอน แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ (Check List)
 - ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในคานเอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร สถานที่ใช้ในการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ วิธีสอน กิจกรรมการวัดผลและประเมินผล การออกข้อสอบ การให้ระดับคะแนน แบบสำรวจตอนนี้มีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบ (Check List)
 - ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าหมวดและครูอาจารย์ผู้สอน ในหมวดวิชาต่าง ๆ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

- ชุดที่ 3 - 5 เป็นแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ทะเบียนและวัดผล เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และเจ้าหน้าที่แนะแนว มีลักษณะคล้าย ๆ กันทั้ง 3 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการใช้หลักสูตรของฝ่ายนั้น ๆ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
 - ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาของการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ฝ่ายนั้น ๆ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างตามลักษณะของงานฝ่ายนั้น ๆ ซึ่งได้กำหนดไว้ให้ข้อความเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

นอกจากนี้แล้ว แบบสอบถามทุกชุดยังมีปลายเปิด (Open Ended) ไว้ให้สำหรับผู้ตอบได้แสดงข้อคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตร

2.3 การทดสอบเบื้องต้น

แบบสอบถามที่สร้างแล้ว ได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาและบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม 2 โรงเรียน ซึ่งมีได้เป็นโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกโรงเรียนทดสอบขั้นต้น ได้เลือกจากโรงเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจริง

การส่งแบบสอบถามไปทดสอบขั้นต้นใน 2 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ติดต่อและนำแบบทดสอบไปให้ และไปเก็บแบบทดสอบคืนด้วยตนเอง หลังจากที่ได้มอบไว้ให้บุคลากรตอบแบบสอบถามในโรงเรียนได้พิจารณาถึงความเหมาะสมของคำถาม นำแบบสอบถามที่ได้ทำการทดสอบขั้นต้นแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา โดยใช้ข้อคิดเห็นจากการทดลองในโรงเรียนเป็นแนวทางเสร็จแล้วจึงได้แบบสอบถามชุดที่สมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำนักงานศึกษาธิการ เขต 1 ได้กรรณาออกหนังสือติดต่อบริษัทงานกับโรงเรียน
ให้และผู้วิจัยได้ทำหนังสือแนะนำตนเองชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยแนบไปกับแบบสอบถาม
เพื่อขอความร่วมมือจากทุกฝ่าย

การส่งแบบสอบถามฉบับจริง ผู้วิจัยได้ส่งไปโดยมอบฝากครูอาจารย์ที่มาอบรมวิชา
ภาษาไทย ณ สำนักงานศึกษาธิการ เขต 1 จำนวน 20 โรงเรียน และส่งไปทางไปรษณีย์
15 โรงเรียน และขอให้ทางโรงเรียนส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามคืนครบทั้ง
35 โรงเรียน

จากแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป จำนวน 630 ฉบับ ได้รับกลับคืนจำนวน 586 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 93.01 ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่ได้รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	105	96	91.42
หัวหน้าหมวดและครูผู้สอน	450	422	93.77
เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ	75	68	90.66
รวม	630	586	93.01

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 4.1 ข้อมูลส่วนค่าที่แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาความถี่
คิดเป็นจำนวน และการยลละ แล้วเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
- 4.2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับข้อความที่เป็นแบบตรวจสอบ วิเคราะห์โดยหาความถี่และ
การยลละ แล้วเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
- 4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมที่ปฏิบัติและปัญหาในการใช้หลักสูตร ข้อคำถามเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยมัธยิมเลขคณิต (Mean)
และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเสนอเป็น
ตารางประกอบคำบรรยาย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. จำนวนหาค่าร้อยละ

2. จำนวนหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) จากสูตร¹

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

fX = ผลคูณระหว่างความถี่กับค่าคะแนนที่กำหนดให้

$\sum fX$ = ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างความถี่กับค่าคะแนนที่กำหนดให้

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3. จำนวนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากสูตร²

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X^2 = ค่าคะแนนที่กำหนดให้ยกกำลังสอง

fX^2 = ผลคูณระหว่างความถี่กับค่าคะแนนที่กำหนดให้ยกกำลังสอง

$\sum fX^2$ = ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างความถี่กับค่าคะแนนที่กำหนดให้

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ประคอง วรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 40.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.